

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 17 lipca 2025 r.

Poz. 2688

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-I.4131.38.2025.MM WOJEWODY POMORSKIEGO

z dnia 17 lipca 2025 r.

Wojewody Pomorskiego

Na podstawie art. 79 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 i poz. 1907)

stwierdza się nieważność

uchwały Nr VII/XIV/124/25 Rady Powiatu Wejherowskiego z dnia 13 czerwca 2025 r. w sprawie utworzenia Rady Seniorów Powiatu Wejherowskiego oraz nadania jej statutu.

Uzasadnienie

W dniu 18 czerwca 2025 r. do Wojewody Pomorskiego wpłynęła uchwała Nr VII/XIV/124/25 Rady Powiatu Wejherowskiego z dnia 13 czerwca 2025 r. w sprawie utworzenia Rady Seniorów Powiatu Wejherowskiego oraz nadania jej statutu, zwana dalej „uchwałą”.

W toku czynności nadzorczych, pismem z dnia 3 lipca 2025 r., organ nadzoru zawiadomił Radę Powiatu Wejherowskiego o wszczęciu postępowania nadzorczego.

Jako podstawę prawną podjęcia uchwały Rada Powiatu wskazała art. 3f ust. 3 pkt 2 i 11, art. 4 ust. 1 pkt 5a i art. 12 pkt 11 ustawy o samorządzie powiatowym.

W § 1 przedmiotowej uchwały Rada Powiatu Wejherowskiego utworzyła Radę Seniorów Powiatu Wejherowskiego, w § 2 uchwały nadała Radzie Seniorów statut określając, że stanowi on załącznik do uchwały. W § 3 uchwały Rada powierzyła wykonanie uchwały Zarządowi Powiatu Wejherowskiego, zaś w § 4 ust. 2 postanowiła, że uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Zgodnie z art. 3f ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie powiatowym powiat sprzyja solidarności międzypokoleniowej oraz tworzy warunki do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych wśród mieszkańców powiatu. Rada powiatu, z własnej inicjatywy lub na wniosek zainteresowanych środowisk, może utworzyć powiatową radę seniorów. Art. 3f ust. 7 ustawy o samorządzie powiatowym wskazuje, że powiatowa rada seniorów ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny, zaś zgodnie z art. 3f ust. 9 powiatowa rada seniorów składa się z przedstawicieli osób starszych oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku. W art. 3f ust. 11 ustawy o samorządzie powiatowym określono, że rada powiatu, tworząc powiatową radę seniorów, nadaje jej statut określający w szczególności: tryb i kryteria wyboru jej członków, zasady i tryb jej działania, długość jej kadencji, z tym że kadencja nie może trwać dłużej niż kadencja rady powiatu, na terenie którego funkcjonuje ta rada, zasady wygaśnięcia mandatu i odwołania jej członków - dążąc do wykorzystania potencjału podmiotów

działających na rzecz osób starszych, a także zapewnienia sprawnego sposobu wyboru członków powiatowej rady seniorów.

Przywołane powyżej przepisy obligują radę powiatu, w przypadku woli powołania rady seniorów, do jednoczesnego podjęcia aktu powołania tej rady oraz do nadania jej statutu, określającego tryb i kryteria wyboru jej członków, zasady i tryb jej działania, długość jej kadencji oraz zasady wygaśnięcia mandatu i odwołania jej członków. Wobec tego, rada powiatu w przedmiotowym akcie powinna zawrzeć dwie materie, to jest: materię stanowiącą o zawiązaniu rady seniorów oraz materię statutową. Obie te materie zaś, stosownie do wynikającej z art. 2 Konstytucji RP zasady przyzwoitej legislacji, stosowanej przy redagowaniu aktów prawa miejscowego, powinny być sformułowane w sposób zwięzły, jednoznaczny i precyzyjny.

Rada Powiatu Wejherowskiego w treści uchwały utworzyła Radę Seniorów Powiatu Wejherowskiego, zaś statut tej Rady umieściła w załączniku do uchwały (dalej jako: „Statut”)

W ocenie organu nadzoru kwestionowana uchwała została podjęta z istotnym naruszeniem prawa tj. art. 3f ust. 7, ust. 9 i ust. 11 ustawy o samorządzie powiatowym.

W rozdziale drugim Statutu zatytułowanym „Zakres zadań Rady” (obejmującym § 3, § 4 i § 5 Statutu) Rada Powiatu Wejherowskiego kolejno określiła: cel Rady Seniorów Powiatu Wejherowskiego (dalej jako: „Rada Seniorów”), charakter i obszary działania Rady Seniorów oraz cel działania i zadania Rady Seniorów. W ocenie organu nadzoru Rada przepisami tymi wykroczyła poza delegację ustawową. Przepis art. 3f ustawy o samorządzie powiatowym, ani też żaden inny przepis, nie daje podstawy do określania przez radę powiatu celu, obszarów i celów działania oraz zadań rady seniorów. Na podstawie art. 3f ustawy o samorządzie powiatowym rada powiatu może powołać radę seniorów oraz określić jej statut. Określenie celu, obszarów i celu działania oraz zadań rady seniorów nie znajduje podstawy prawnej w przepisach. W szczególności nie należy upatrywać tej podstawy w art. 3f ust. 11 pkt 2, przewidującym, że statut określa zasady i tryb działania rady seniorów. Co więcej, określenie celu rady seniorów i celów jej działania pozostaje w sprzeczności z art. 3f ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, który jasno określa, że zasadniczym celem powoływania powyższego organu jest obywatelska aktywizacja osób starszych wśród mieszkańców powiatu (por. Wyrok WSA w Gliwicach z 14.09.2015 r., IV SA/GI 14/15, LEX nr 1823129).

W rozdziale 3 Statutu Rada Powiatu ustaliła tryb i kryteria wyboru Rady Seniorów. W § 6 ust. 2 Statutu wskazano, że prawo zgłaszania kandydatów przysługuje organizacji pozarządowej działającej na rzecz osób starszych oraz podmiotom prowadzącym uniwersytety trzeciego wieku. Organizacja może zgłosić jednego kandydata spośród swoich członków. Należy wskazać, że przepis ten stoi w sprzeczności z treścią art. 3f ust. 9 ustawy o samorządzie powiatowym, zgodnie z którym powiatowa rada seniorów składa się z przedstawicieli osób starszych oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku. Przepis art. 3f ust. 9 ustawy o samorządzie powiatowym mówi o "podmiotach działających na rzecz osób starszych", którymi mogą być "w szczególności" organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące uniwersytety trzeciego wieku. Te dwie kategorie podmiotów (organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące uniwersytety trzeciego wieku) nie wyczerpują zatem ustawowego katalogu "podmiotów działających na rzecz osób starszych". Katalog ten jest znacznie szerszy, przy czym ustawodawca nie precyzuje tego kręgu, ani też nie upoważnia do tego rady powiatu. Zgodnie z tym przepisem, w skład powiatowej rady seniorów mogą wchodzić przedstawiciele nie tylko organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku (którymi mogą być zarówno organizacje pozarządowe, jak i inne podmioty), ale także każdego innego podmiotu (tj. nie będącego organizacją pozarządową ani podmiotem prowadzącym uniwersytet trzeciego wieku) o ile tylko spełnia warunek działania na rzecz osób starszych. Mogą to być stowarzyszenia i fundacje, mogą to być placówki działające w ramach uczelni wyższych, publicznych i niepublicznych, czy też organizacje działające w strukturach jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, centrach kultury, centrach kształcenia ustawicznego, bibliotekach, ośrodkach pomocy społecznej (tak Wyrok WSA w Poznaniu z 9.05.2024 r., IV SA/Po 179/24, LEX nr 3719944). Co więcej z wyżej wymienionego przepisu wynika, że rada seniorów składa się nie tylko z przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, ale także z przedstawicieli osób starszych. Rada powiatu dopuściła się więc zawężenia ustawowo określonego katalogu osób mogących wchodzić w skład Rady Seniorów.

Tożsamy zarzut dotyczy § 7 ust. 1 Statutu, zgodnie z którym rada składa się z przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz

podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku. Ten przepis uchwały, wbrew ustawie, pomija przedstawicieli osób starszych w składzie rady seniorów.

Ponadto w § 6 ust. 3 Statutu wskazano, że członkiem Rady Seniorów może zostać:

- „1) osoba w wieku 60+, zamieszkująca w powiecie wejherowskim.
- 2) osoba będąca przedstawicielem organizacji pozarządowej działającej na rzecz osób starszych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku.
- 3) osoba, która wyraziła zgodę na kandydowanie, jest niekaraną i korzysta z pełni praw publicznych, i wyraziła zgodę na przetwarzanie danych osobowych.”.

Treść i układ tego przepisu nie dają pewności co do tego czy warunki w nim wskazane członek składu Rady Seniorów powinien spełniać łącznie, czy wystarczające jest spełnianie wyłącznie jednego z nich.

W przypadku przyjęcia, że warunki muszą być spełnione łącznie, dochodzi do naruszenia przepisu art. 3f ust. 9 ustawy o samorządzie powiatowym, gdyż ustawodawca określił kto może wchodzić w skład rady, nie umożliwiając Radzie Powiatu wykluczenia z tego grona osób poniżej 60 roku życia. Zważyć należy, że przepis określający krąg osób, które mogą pełnić funkcję członka Rady Seniorów, nie stanowi, iż rada seniorów składa się z „osób starszych”, a z „przedstawicieli osób starszych”. Innymi słowy, wymóg bycia osobą starszą odnosi się nie do legitymacji biernej, a więc do osoby, która ma być członkiem rady, a do legitymacji czynnej. Ustawa nie zawęży tym samym możliwości uczestnictwa w Radzie Seniorów wyłącznie do bliżej niezdefiniowanych „osób starszych”. Zgodnie z art. 3f ust. 7 ustawy o samorządzie powiatowym jest takie uregulowanie, które pozwala na uczestnictwo w Radzie Seniorów niezależnie od wieku członka tej Rady, o ile osoba ta jest przedstawicielem osób starszych albo podmiotów działających na rzecz tych osób. Do uchwałodawcy należy zatem określenie trybu wyboru członków Rady tak, aby zapewnić osobom starszym realną możliwość wyboru własnych przedstawicieli.

W przypadku uznania, że wyżej przytoczone warunki członkostwa w Radzie Seniorów są rozłączne, przepis ten także narusza art. 3f ust. 7 ustawy o samorządzie powiatowym, gdyż oczywistym jest, że niewystarczającym jest spełnianie warunku określonego w § 6 ust. 3 Statutu do wejścia w skład Rady Seniorów.

Podkreślenia wymaga, że nieprawidłowe unormowanie dotyczące składu i trybu wyborów członków Rady Seniorów, rzutuje na ocenę legalności całej uchwały, a tym samym uzasadnia konieczność stwierdzenia jej nieważności w całości.

Wobec powyższego, stwierdzenie nieważności uchwały Nr VII/XIV/124/25 Rady Powiatu Wejherowskiego z dnia 13 czerwca 2025 r. w sprawie utworzenia Rady Seniorów Powiatu Wejherowskiego oraz nadania jej statutu należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego.

Wojewoda Pomorski

Beata Rutkiewicz